ગુલશને એદાદ

ઊર્ફે

શીરીં ફરહાદ.

તખ્તએ નાટક.

ખુસરૂ… … … પીસરે હોરમુઝ, શાહે ઈરાન, શૌહરે શીરીં.
શરવૈયા……… પીસરે ખુસરવે પરવેઝશાહા, આશકે ફાસકે શીરીં.
……… બેગમે ખુસરૂ પરવેઝ, માદરે શરવૈયા.
શાપુર… … … વઝીરે આઝમ ખુસરવે પરવેઝકા.
શીરીં… … … વાલીએ આરમનો ઈરાન દુખ્તરે હારૂં શાહા.
ફરહાદ કોહકન. બાશીંદએ માચીન, આશકે સાદકે શીરીં.
સૌદાગર……… તસવીરે શીરીં લાનેવાલા.

ઉસકેબાદ વઝીર, સહેલીયાં, ગમશગર, ખ્વાસ, સીપાહી, જલ્લાદ વ ચોબદાર વગયેરાં.

મુકામ :—

ઈરાન—આરમનો ઈરાન—માચીન.

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

દરબારે ખુસરૂ.

(રામશગીરોંકા શાહાકી તારીફમે ગાના.)

ગજલ—રૂહ બદનમેં હયેં તપાં જીકુ હયે ફલસે એકલી-તર્જ.

રામશગીર—ખુસરવે શાહાકે બઝમકો હયેગી ફલકસે બરતરી;
જીસકે નકીબો ચોબદાર ગોયા હંયે માહો મુશ્તરી—ખુ.
દાદો દેહશકી સુનકે ધુમ, દેખ વઝીરોંકા હુજુમ;
રશ્કસે છીપ ગયે નુજુમ લાયે ન તાબે હમ સરી—ખુ.
જો કોઈ આયા બોહેરે દાદ હો ગયા બસ વોહ શાદ શાદ;
ખુશ્કબી દેહએ મુરાદ અદલને શાહાકે ફી હરી—ખુસરવે.
ફએઝ જનાબે "બન્દાસે" મીર સબી "ઝર"
આબે ગૌહરકો જાન લે તેગે સુખનકે જૌહરી—ખુસર.

(ચોબદાર આમદ ગાના શાહાકી.)

અબીઆત.

ચોબદાર—બા અદબ ઈસ્તાદા હો શાહે ઝમન આતા હયે આજ,
ખુસરવે પરવેઝ શમએ અન્જુમન આતા હયે આજ;
બાન્દાં વાલાહસબ નૌશીરવાં આદીલસે હયે,
હોરમઝે પરવેઝકા યે જાનો તન આતા હયે આજ;
રૂસ્તમે હીમ્મત દીલે જમશીદ ફર બા અદલો દાદ,
ઔર ફરીદું આસ્ત્રકા રશ્કે ચમન આતા હયે આજ;
આમદ આમદ હયે "ઝરીફ" અબ ખુસરવે પરવેઝકી,
ખલ્ક પરવર દાદ ગુસ્તર તેગ ઝન આતા હયે આજ.

(આના ખુસરૂકે સાત શાપુર બઝીરકા દરબારમે
ઔર ખુસરૂકા ગાના.)

કાહાનડા—ધુરપદ.

પાઈ રૂત બસંત બાર બાર—તર્જ.

ખુસરૂ—શાહી મોરી હફ્ત મુલ્ક મુલ્ક જો હયે તખ્ત મેરા;
તાજ તાજ હયે હીલાલ—————————શાહી.
મેરી શાન મેરી શાહી, હોવે દીલમે ખુશી;
હરદમ "ઝરીફ" ધ્યાન લગાવે———શાહી.

(રામરાગીરોંકા દોઆ દેના શાહાકુ.)

ઝલકારી તારે ઓઢણે મેવાડોરે મલી—તર્જ.

રામરાગર—આબાદ ખુદા રખ્ખે તુજે ખુસરૂ તાજદાર—ટેક.
હફ્ત હયે અકલીમ તેરે ઝેરે હુકમ જાન;
રૂસ્તમે હીમ્મત હયે તુ મીસ્લે નૌશીરવાં—ખુસરૂ.
દોલતે દુનીઆસે રહે ખુરરમો આબાદ;
નોકર તેરે સભી રહે ખુરરમો દીલશાદ—ખુસરૂ.
વરક કંહા હમસે બયાં હો સકે અયે શાહા;
કહેતા હયે હરદમ યેહી "ઝરીફ" દો સરા—ખુસરૂ.

(યેક સૌદાગર દરપે ખડે હુવા દેખકે ચોબદાર
ખબર દેના શાહાકુ.)

એમન—કલ્યાન.

અબ તુ હો ખુશી દીલસે——તર્જ.

ચોબદાર—સુનીયો તુમ અયે મોરે શાહ;
અર્ઝ મેરી ક્રાજે કબુલ હુકમ તેરા ના હો ઉદુલ—ટેક.
હયે યેક સૌદાગર આયા દરપે ખડા "ઝરીફ" કહા;
હુકમ હયે કયા—————————સુનીયો.

કાલીંગડા—ઠુમરી.

ચલ જા જલદી વે સીપાહી મોરા—તર્જ.

ખુસરૂ—લે આ ઉસ્કુ રે રૂબરૂ મોરેરે;
ક્યા કામ ઉસ્કુ હોગા પર લાગે સારેરે,
નેકીકી હો યાદગારીરે————લેઆ.
(લાના ચોબદાર સોદાગરકો ઓર કહેના ખુસરૂકા.)

કલ્યાન—ગજલ.

તકકા હોતા હયે એસાભી———તર્જ.

ખુસરૂ—કોન હયે કીસ લીયે આયા તુ બતા નામ તેરા;
નજ્ર ક્યા લાયા મેરે પાસ હયે ક્યા કામ તેરા—ટેક.
જોકે મકસુદ તેરે દીલકે હયે કહેદે મુજસે;
દુંગા મંએ જો તુ કહેગા વહી ઇન્આમ તેરા—
ખ્યોંકે શાહીસે ન ગભરા હો બદીલ શાદ [illegible]
નેક હો જાયેગા આગાઝ વો અન્જામ તેરા-કોન.
(સોદાગરકા શીરીંકી તારીફમે ગાના.)

ઝીન્જોટી—ઠુમરી.

સુન કસરાક મીલા યે ગુની પીઆરારે—તર્જ.

સોદાગર—સુનીએ શાહા કીસ્સા મેરે અહવાલકા—સુનીએ.
સોદાગર હું મુલ્ક મુલકમે;
કરતા હું બેપાર હરયેક માલકા————સુનીએ.
શાહાઝાદી યેક નામ હયે શીરીં;
હો નહી સકતા બયાં હુસ્ન ઓર જમાલકા-સુનીએ.
ચશ્મે ફલકભી દેખે ન હોગી;
હુર પએકર ચશ્મ હરયેક દીદા હયે ગીઝાલકા-સુનીએ.

દેખકે તસવીર બેખુદ હોગે;
અમલકા હૈ ક્યા બયાં ઝબાંસે નમો નેહાલકા—સુનીએ.
હેરાન ક્યા બલકે રૂએ ઝમીનપર;
સાની નહી હયે "ઝરીફ" ઉસ પરી બીસાલકા—સુનીએ
(ખુસરૂકા શીરીંપર આશક હોકે ગાના.)

કલ્યાન—લાવની.

અયે શહેજીન પીઆરે અરલાક——તર્જ.

ખુસરૂ—બાત મેરી સુન અયે સૌદાગર તસવીર યે માહપએકરકી
મુજકુ બતા મંએ દેખુ ચશ્મસે અયાં હયે કુદરત કાદરકી
તજલ્લીએ રૂખસારે સનમ હયે યા હયે શમ્સે મુનવ્વરકી
મુજકુ બતા તસવીર વો ઝેબાં મુજકુ બતા તુ બહેરેખુદા
મુજકુ બતા તુ બહેરે ખુદા મંએ દેખુ નાઝો અદા,
મંએ દેખુ નાઝો અદા કરૂં જાનો દીલ ઉસપે ફીદા,
કરૂં જાનો દીલ ઉસપે ફીદા "ઝરીફેઝાર" હયે સુબ્હોમસા
જલદીસે બતાદે મુજેહ,
દુંગા તુજેહ ઈન્આમ સૌદાગર ખાહીશ હો ઝરકી—
બાત.

(તસવીર દીખાકે ગાના સૌદાગરકા.)

કલ્યાન—સુરફાગ.

ઇશ્તી તેરી દીન દુનીમે નાહીં સનદ મેરી—તર્જ.

સૌદાગર—શાહા મોરે તસવીરે શીરી હાઝર હયે લીજીએ;
બે મીસ્લ હયે ઝીશાન શાહા મોરે———શાહા.
હયે યે ગુલે ગુલઝાર દેખીયો દીલદાર;
ઉસકા દીદાર તસવીરે યાર "ઝરીફ" હયે કુરબાન—શાહા
(ખુસરૂકા તસવીર દેખકે કહેના.)

જીલા—ગજલ.

ઈસ આતશે ઉલ્ફતને ક્યા આગ લગાદી—તર્જ.

ખુસરૂ—તસવીર હયે કે કુદરતે સુબ્હાં હયે કયા કહું;
યા આફતાબ યા મેહતાબમાં હયે કયા કહું—ટેક.
યા ગુલ કહું યા રૂખ કહું યા ગુન્ચા હયે દહન;
લાલો ગોહર કહું લબો દન્દાં હયે કયા કહું—તસવીર.
તસવીરે શીરીં દેખકે દીલ બેકરાર હયે;
દીલ અયે "ઝરીફ" મુઝતરો હયેરાં હયે કયા કહું—ત.
(શાપુર વઝીરઝાદા ખુસરૂકુ તસલ્લી દેના.)

આસાવરી—મસનવી.

ખુદા રાજાજીકો રખે શાદમાં—તર્જ.

શાપુર—તુ કર સબ્ર અયે ખુસરવે તાજદાર;
કે બર લાયેગા આરઝુ કીરદીગાર—ટેક.
અબની શહેરે શીરીંકો જાતા હું મંએ;
તેરે પાસ શીરીંકો લાતા હું મંએ—તુ કર.
તેરે યારકો લા મીલાંઉ તુજેહ;
તો ફરઝંદે શાપુર કહેના મુજેહ—તુ કર.
ન કર ફીક્ર દીલમે હુમાયું ખીસાલ;
"ઝરીફ" દીલ અફગારસા અપના હાલ—તુ કર.
(શાપુરકા જાના, તમામ દરબારીયોંકા ગાના.)

કાફી—હોરી.

ફાગનકે દીન ચાર સખીરી અપને—તર્જ.

સબ—અગે મેરે પરવરદીગાર,
શીતાબી ઉમીદે શાહા ખુસરૂકી બર લા—ટેક.

બન્દે હમ આજીઝ તેરે ઈલાહી તુ સબકા પાલનહાર—
શીતાબી.
તેરે સીવા હમ કીસકો સુનાવેં અહવાલ દીલકા પો-
કાર—શીતાબી.

———:o———

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(શાપુરકા તલાશ શીરીંમે જંગલ જંગલ ભટકના.)

જીલા—ઠુમરી.

ભટકા હું મંએ બારા બરસ તક———તર્જ.

શાપુર—તસવીર અપને શાહાકી લે કર શીરીંકો જા બતલાતા હું
બહર તઆેર શાદી શીરીંકી ખુસરૂસે કરવાતા હું—ટેક.
જાતા હું મંએ શહેરકો ઉસકે ફરેબ દે લે આઉંગા;
બલાસે મહેનતો રન્જો આફત "ઝરીફ" સરપે ઉ-
ઠાતા હું—તસવીર.
(જાના શાપુરકા.)

———:o:———

બાબ પહેલા—પરદા તીસરા.

રાસ્તા.

(શાપુરકા શહેરકે કરીબ આકે અપને દીલકો સમજાના.)

ઈંગ્રેજી કતઆ.

જયેસા કરના વયેસા ભરના શક હો ગરતો કર કર દેખ—તર્જ.

શાપુર—શહેર કરીં હયે, અજબ નહી હયે, યેહીં હો શાહાકા
દીલજાની,

શાદ હો અયે દીલ યે સખ્ત મુશકીલ ખુદા કરેગા
આસાની,
દશ્તો સહરા હોકે આવારા ફીરા ઉઠાયે પરેશાંની,
કતઅ મનાઝીલ કીયા યહાં મીલ જાયેગા વોહ
યુસુફસાની,
વોહ રાહકા સીતમ ખારોંપે દમ બદમ,
રખ રખકે મંએ કદમ ગભરા ગયાથા દમ,
ઈસ શહેરમે બહમ અલ્લાહકી કસમ,
મીલ જાયેગા સનમ બલુકે યઝદાની—શહેર.

———:o:———

બાબ પહેલા—પરદા ચોથા.

મહેલે શીરીં.

(ગાના સહેલીયાં તારીફે શીરીંમે.)

આઈ આઈ ચમનમે બાહાર ખીલી હયે કલીઆંરી—તર્જ.

સહેલીઆં—સખી સખી તુ હયે દીલદાર જહાંમે લાસાની;
નહી સીવા તેરે કોઈ યાર જહાંમે લાસાની—સખી.
ગુલ હયે તસદ્દુખ રૂખપર તેરે કદપે સરો કુરબાનરે;
ચશ્મ હંયે તેરે અયેસે રસીલે હયે નરગીસ હયેરાન–
જહાંમે.
ગેંદા હઝારા મોતીઆ ચંપા લાલા ના ફરમાનરે;
રંગો રૂપ ખુશ બુમે સીવા હયે અજીબ તેરી શાન–
જહાંમે.
વસ્ફ કરૂં કયા "ઝરીફ" કાસર હયેગી અપની ઝબાનરે
હુરો પરી ગીલમાંસે અફઝલ પયેદા કીયા ઈન્સાન–
જહાંમે.

પરજ કાલીંગડા—હોરી.

ખુદાદોરત સુલતાંકી પીઆરી——તર્જ.

શીરીં—ખુશી દીલપે છાઈ હમારે ચલો સખીયાં ચમનમે–ટેક.
સુબ્હ નસીમે બાદે બહારી સર સબ્ઝ હયે દારી દારી;
બુલબુલ ભંવર જીસપે ઘુમ રહત હયે ફુલ ખીલે પો-
આરે પીઆરે—ખુશી.
ચંપા ચંબેલી મુગરા ગુલાબી સોસન રંગ જમાઈ;
હયે ગુલ હઝારા ઔર ગુલે શબ્બો નરગીસ અંખીયાં
પસારી—ખુશી.
સુમ્બુલ ગુલે દાઉદી સમન બુ બેલા ગુલે અર્ગવાની;
જાઈ જુઈ ગુલે અબ્બાસી નસરીન લાલા ના ફ-
રમા કીઆરી—ખુશી.
દૌના મરવા કેવડા વો સબઝા મોસમે ગુલગું ચમન હયે
હમરા "ઝરીફ" ઝારકે ચલીએ ભાયેગી ફરલે બહા-
રી—ખુશી.

—o—

બાબ પહેલા—પરદા પાંચવા.

રસ્તા.

(શાપુરકા આના તલાશે શીરીંમે, બાદ આના ખવાસે શીરીંકા ઔર અહવાલ દરયાફત કરકે લેજાના શાપુરકુ બાગે શીરીંમે.)

ભયેરવી—ગજલ.

ક્યા ખીઝાં આઈ ચમનમે——તર્જ.

શાપુર—ક્યા અજબ ઈસ શહેરકા મુજકો પતા મીલ જાયેગા;
બેકરારી કબ તલક અયે દીલહી કરતા જાયેગા–ટેક.
ખવાસ—અયે જવાં તુ કૌન હયે કીસ શહેરસે આયા યહાં;
કામ ક્યા હયે કહેદે મુજસે જલ્દ મેરે મહેરબાં–ક્યા.

શાપુર—નામ સોદાગર બચ્ચા કહતે હંયે અકસર ખાંસોઆમ;
કામ કયા બતલાઉં બસ સોદાગરી હયે અપના
કામ—કયા.

ખવાસ—શાહાઝાદી હયે હમારી જીસકા હયે શીરીં લકબ;
સાત ચલ મેરે તેરા બર આયેગા મકસુદ સબ—કયા.
(જાના દોનોકા.)

—:o:—

બાબ પહેલા- પરદા છઠઠા.

બાગે શીરીં.

(શીરીંકા સહેલીયાં સાત ગાના બાગમે બાદ સે આના
ખવાસ શાપુરકો ઔર કહેના શીરીંસે.)

પહાડી ઝીંઝોટી—બન્જારા.

હુઈ સુબ્હ નીકલ ગયા તારા ——તર્જ.

સહેલીયાં—ખડીરે દીલદારે આંખોમે ચડી ખુમારે;
યેક સમ્ત બાગમે જાના હયે ખુલખુલો ગુલકા તરાનાજી
કુમરીયોંકા શોરો પુકારે———આંખોમે.
આતી હંયે ગુલોંકી ખુશ બુ કોયલકી કંડી પર કુકુજી;
કહીં તુતી બોલ મીન કારે———આંખોમે.
યાં આતેહી શીરીં દહનકે ખુલે ગુન્ચે બન્તે ચમનકેજી;
કર "ઝરીફ" તુભી નઝારે——આંખોમે.

જીલા—બરહન્સ—ઠુમરી.

પીયાકે ચીત્રવન પીતમ પીઆરે——તર્જ.

શીરીં—ચલત પવન હયે સનનન સાવન,
રમ જુમ રમ જુમ છુમ છનના—ચલત.

લાલ તમ્બુંરા મીરદંમ બાજે,
પાયલ છનનન છંનનારે;
તાન તનુન તુન તન ધીર તન ધીર,
તનુમ તનુમ તુન તન ધીરના—ચલત.
(આના બવાસકા મએ શાપુર.)

પીલુ—ઠુમરી.

ક્યું રે ખડા હીન્દુસ્તાની——તર્જ.

બવાસ—અયે મોરી શાહાઝાદી પીઆરી સુન યે બાત હમારી—ટેક
સોદાગર યેક લે આયા જવાહેર હયેગી અજબ આ-
બદારી—સુનયે.

ભયેરવી—ગજલ.

ક્યા ખીઝાં આઈ ચમનમે——તર્જ.

શીરીં—ક્યા લે આયા જીન્સ સોદાગર સભી બતલા મુજે;
તોહફએ નાદેર અગર હો જલ્દ વો દીખલા મુજેહ—ટેક.
શાપુર—દેખીયે યે લાલ યે યાકુત હીરે બે બહા;
જોકે હો મન્ઝુરે ખાતેર હયે વહી અછા મુજેહ—ક્યા.
(શાપુરકા સંદુકમેસે તસવીરે ખુસરૂકુ નીકાલકે છુપાના,
શીરીંકા દેખના ઔર કહેના.)
શીરીં—ક્યું છુપાયા મુજસે તુને જલ્દ વોહ બતલા હયે ક્યા;
મુફત મારા જાયેગા તુ જાનતા નહી ક્યા મુજેહ—ક્યા.
શાપુર—બે બહા યે શએ હયે સાહેબ જાનો દીલસે હયે અઝીઝ;
જીસકે દીખલાનેમે હોગા જાનકા ખતરા મુજેહ—ક્યા.
(શીરીં શાપુરકે હાતમેસે તસવીર છીન લેકે કહેના.)
શીરીં—સચ બતા યે કોનસે દીલદારકી તસવીર હયે;
જીસકે દેખેસે લગી હયે તીર દીલમે આ મુજેહ—ક્યા.

શાપુર—ખુસરવે પરવેઝ યે સુલતાન હયે ઈરાનકા;
વરફકી ઉસ્કે નહી તાકત "ઝરીફ" અસલા મુઝેહ-ક્યા.
(શીરીંકા તસવીરે ખુસરૂપર આશક હોકે કહેના.)

ઝીંઝોટી—ઠુમરી.

નૈંના જાનેગી માગારી——તર્જ.

શીરીં—સુન યે સોદાગર બચ્ચા મેરી બાત બાત બાત;
મેરી બાત મેરી બાત મેરી બાત બાત બાત—સુન.
ફોજે ખઝાના ઔર સાહેલીઆં;
લે કે ચલું મેં એ તેરે સાત સાત સાત—સુન.
ખુસરૂસે મુજકો જલદી મીલાદે;
હાત "ઝરીફકા" હો મેરે હાત હાત હાત—સુન
(જાના શીરીંકા શાપુરકી સાત.)

——o——

બાબ પહેલા—પરદા સાતવાં.

રાસ્તા.

(આના શરવૈયાકા તસવીરે શીરીંપર આશક હોકે બયાં કરના ઈશ્ક અપના.)

કમોદ—ગજલ.

(કાસીદા લાદે ખબર યારકે ઘર આનેકી—તર્જ.

શરવૈયા—જબસે તસવીર વોહ શીરીંકી દીખાઈ મુજકો;
શાન અલ્લાહકી ઉસ્મે નઝર આઈ મુજકો—જબસે.
ચશ્મસે શર્મ ગઈ સરસે ગઈ દાનાઈ;
છીનલે દીલ મેરા દીવાના બનાઈ મુજકો—જબસે.

બેટા ખુસરૂકા હું મંએ નામ મેરા શરવૈયા;
નેક નામીસે પસંદ આઈ ખુદાઈ મુજકો—જબસે.
અપનેકી બાપકી માઅશુકકા મંએ આશક હું;
નહી શીરીંકી ગવારા હયે જુદાઈ મુજકો—જબસે.
આતા શાપુર હયે શીરીંકું લીયે સુનતા હું;
હોગી ગર બયેંડ મોઅરસર યે ખુદાઈ મુજકો—જબસે.
બાપ જબ મેરા વોહ શીરીંસે કરેગા શાદી;
પાસ શીરીંકે તો ફીર હોગી રસાઈ મુજકો—જબસે.
ખુન રૂલવાતી હયે આંખોસે "ઝરીફ" નાલાં;
યાદ જબ આતી હયે વો દરતે હીનાઈ મુજકો—જબસે.

——oo——

બાબ પહેલા—પરદા આઠવાં.

દરબારે ખુસરૂ.

(ગમશગીરોંકા તારીફે ખુસરૂમે ગાના.)

ખમાચ—ઠુમરી.

મોરી બેયાં લચક લચક ચલત મોહન આવે—તર્જ.

ગમશગર—મોરે શાહા આયે ચમનમે દીન હયે લાલઝારકે—
બહારકે;
"ઝરીફ" હો કયું કર ઉસકે હમસર મેહેરો માહ
રૂખસારકે—મોરે.

(ખુસરૂ શાપુર ન આનેસે યાદે શીરીંમે ગાના.)

ભયેરવી—મુસ્તેઝાદ.

ઝુલ્ફે પુર પેચમે દીલ અયેસા ગીરફતાર—તર્જ.

ખુસરૂ—હાયે શીરીંકે ગમે હીજરને મારા મુજકો,
ઝીન્દગાની હયે મહાલ;

ખ્વાહેશે વસ્લમે મરના હયે ગવારા મુજકો,
હયે યેહી જીલમે ખીઆલ;
જબસે શાપુર ગયા શીરીંકે લે આનેકો,
દીલ દીવાનેકો;
વસ્લે શીરીંકા તમન્નાથી સહારા મુજકો,
લેતાથા દીલકો સંભાલ;
ગમ યેહી હયે મુજેહ અબતક નહી શાપુર આયા,
ઓર ન શીરીંકા પતા;
મરે જીનેકા નઝર આતા ન ચારા મુજકો,
ગમે ફુરકત હયે કમાલ;
ક્યા કરૂં ઓર મંએ તદબીર "ઝરીફ" નાલાં,
હું નેહાયત હયેરાં;
કોઈ શીરીંકી ખબર લાદો ખુદારા મુજકો,
ઉસ્કુ કરદુંગા નેહાલ.

(શાપુર લેઆના શીરીંકો દરબારમે ઓર ખુસરૂસે કહેના.)

મંએ ગમસે હું મુઝતર——તર્જ.

શાપુર—મંએ લાયા શીરીંકો જાકર લે શાહા તેરી દીલબર-ટેક.
અબ હાતમે હાત મીલાકર ખાલકકા શુક્ર અદા કર;
હયે "ઝરીફકી" ખાતર——લે શાહા તેરી.

પરજ—ઠુમરી.

મોરી અંખીયા ફરકન લાગી——તર્જ.

શીરીં—તેહારે સંગ લગન છન લાગી;
ક્યા કરૈ પીરીત જીવ મન વારી—ટેક.
દેસ છોડત હું તોરી હો રહત હું;

નયેન બસે મોહે ધુન પીઆરી—તેહારે.

(શાપુર ખુસરૂસે શીરીંકા હાત મીલાના, અહલે
દરબાર મુબારકા બાદ ગાના.)

પદ—જોગીઆ.

લયેલી લયેલી પોકારૂં મંએ બનમે——તર્જ.

સબ—ખુસરૂ શીરીંકા હયે આજ શાદી,
હો મુબારક મુબારક મુબારક—ટેક.
થી જો ઉમ્મીદ દીલકી કમાણી,
હુઈ હાસીલ બ ફઝલે ઈલાહી,
અઝ સરે નઓ હયે બાના આબાદી—હો મુબારક.
હોકે દીલ શાદ દેતે ગવાહી,
જીનો પરીયાં બશર મુર્ગો માહી,
કોહકન હયે "ઝઈફ" ફરીઆદી—હો મુબારક.

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

જંગલ.

(ફરહાદકા આના અપને બખ્તસે શીકાયત કરના.)

પીલુ—મસનવી.

કહું કયા ફલકકા સતાયા હું મંએ——તર્જ.

ફરહાદ—મેરા નામ ફરહાદ કોહકન આવારા;
રખા બાપને કુચ ન સોંચા બીચારા—ટેક.
શબો રોઝ ફીક્રે મઈશતમેં હયેરાં;
હયે બરગશ્તા કીસ્મતકા મેરે સીતારા—મેરા.

હુનરમન્દ ઔર મે હુનરકુ બરાબર;
હયે રઝઝાક રોઝી રસાં કારદીગારા—મેરા.
તવાં મનઅતે તેશા હાયે ચું ગર્દદ;
ઝેરૂએ બકાગત કુનદ આશકારા——મેરા.
બદસ્ત આવરદ તેશા હરહાદ પેશા;
"અઝીઝે" સુખન સન્જ ગોયદ શુમારા—મેરા.

——oo——

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

મરીઅમકા મહેલ.

(કહેના મરીઅમકા અપને લડકે શરવૈયાસે.)

જીલા ઝીન્ઝોટી—ઠુમરી.

મોરી શવાને બન્સી ચુરાઈ———તર્જ.

મરીઅમ—સુનીયે શરવૈયા અયે મેરે બેટા;
બાપ તેરા કીયા કામ કેસા——ટેક.
સાત શીરીંકે શાદી કીયા હયે;
લાયા સૌતન હયે મેરેપે બે જા—સુનીયે.

મજકુર તર્જ.

શરવૈયા—મરીયમ માદર મેરી સુન હુવા કયા;
ખુસરૂ હયે બાદશાહા બાપ મેરા—ટેક.
શાદીયાં વોહ હઝારોં કરેગા;
ઈસમે તેરા હુવા હયે બુરા કયા—મરીયમ.

મજકુર તર્જ.

મરીઅમ—કહેતે હો કયા યે ફરઝંદ અયેસા;
શીરીં હયે હુસ્નો ખુબીમે યકતા—ટેક.

ગર કંઈ ઉસકો હોવેગા ભડકા;
વારેસે તખ્તો વોહ તાજ હોગા—કહેતે.

મજકુર તર્જ.

શરવૈયા—ઉસકી તદબીર પીર બન રહેગી;
કભી સર સબ્ઝ હોને ન દુંગા——ટેક.
ફીક્ર કર દુર દીલસે અયે મઈયા;
નામ મેરા "ઝરીફ" હયે શરવૈયા—ઉસકી.

——o:——

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

મહેલે ખુસરૂ.

(શીરીં ખુસરૂ બાહમ બયેઠના, ગાના શીરીંકા.)

જીલા—ગજલ.

હમ રાહ તુમેહ ગયેરોંકે જાના ન ચાહીએ—તર્જ.

શીરીં—લાયા ન જોયે શીર કોઈ હાયે કયા હુવા;
દીલપર હયે મેરે પીઆસકા સદમા બડા હુવા–ટેક.
સહેલી—હયે દુર યહાંસે ચશ્મએ શીરીં સુનો ઝરા;
ઈસ વાસ્તે હયે દેર હુવી અફવ હો ખતા—લાયા.
શીરીં—તદબીર કરકે ચશ્મએ શીરીં મહલમે હો;
બસ ઈઝતેરાબે દીલ મેરા હદસે સીવા હુવા–લાયા.
શાપુર—યક સંગ તરાશ આયા હયે ઈસ શહેરમે નયા;
ફરહાદ નામ રખતા હયે વો દીલ જલા હુવા—કયા.
શીરીં—જા જલ્દ અયે વઝીર તુ ફરહાદકો લે આ;
કહેનેમે કુચ "ઝરીફકે" હયે ગુલ ખીલા હુવા–કયા.
(શાપુરકા તાલાશે ફરહાદમે જાના.)

——:o:——

બાબ દુસરા—પરદા ચોથા.

જંગલ.

(ફરહાદકા ગાના આગને હરઓ હાલ, શાપુર વઝીરકા આના ઔર ફરહાદકુ લે જાના સમજાકે.)

કલ્યાન—ગજલ.

ઝપક બતાકે મુજેહ દીલરૂબાને લુટ લીઆ—તર્જ.

ફરહાદ—જહાંમેં કોઈભી અબ મુજસા બદ મઆશ નહીં;
જો કુચ લીખ્યા હયે મુકદ્દરમે વોહ તલાશ નહીં—ટેક.
કહા મંએ જાઉં કહું કીસ્સે હાલે દીલ અપના;
દીલો જીગર કયા મેરા ગમસે પાશ પાશ નહીં—જહાંમે
મંએ ઉસ્તાદ હું આઝુરકી કયા હકીકત હયે;
મુકાબેલેમે મેરે કોઈ સંગ તરાશ નહીં—જહાંમે
" ઝરીફ " ના ખુને ગમસે જીગરમે સીનેમે;
બરંગે ખાર ખટકતા હયે પર ખરાશ નહીં—જહાંમે.

પરજ—તીલાના.

સુનો સુનો જનાબા સુનલો——તર્જ.

શાપુર—ચલીએ ચલીએ ફરહાદ ચલીએ;
યાદ કીયા હયે ખુસરૂ તુજકો કામ પડા હયે તેરા ઉસ્કો—ચલીએ.
ખુબ તુ ઈનઆમ પાવે શીરીંસે સુનીયે સુનીયે;
જો કહેગા તુ ઉસ્સે વોહ દેવેગી ચલીએ ચલીએ-યાદ.

——o——

આલમ દુસરા—પરદા પાંચવા.
મહેલે શીરીં.

(શીરીં ખુસરૂ બાહમ બએઠના, શીરીંકા ચશ્મએ શીરકે તૈયાર કરનેકા હુકમ કરના.)

પાહાડી—ઝીન્ઝોટી.

ખુશીસે કાટ દે દીલદાર ગરદન——તર્જ.

શીરીં—મુકદ્દર દીલ હયે બહેરે શીર મેરા;
નશાને પર ન ગુઝરા તીર મેરા—ટેક.
કરો તકદીર જલ્દ અયે અહેલકારો;
વો ચશ્મા હો અભી! તામીર મેરા—મુકદ્દર.

(દાખેલ હોના શાપુરકા મએ ફરહાદ.)

જીલા—ગજલ.

મેદાદ મુજેહ યાદ હયે વલ્લાહ તુમારી—તર્જ.

શાપુર—હાઝર હયે હુઝુરીમે શાહા કોહકન ફરહાદ;
ઓર સંગ તરાશાને જંહાકા હયે યે ઉસ્તાદ—ટેક.

ખુસરૂ—જલદી દે બના શીરકા ચશ્મા તુ યહાં પર;
ઈનઆમ મંએ બતુંગા બહોત લાલો જવાહેર-હાઝર.

શીરીં—બનેગા તુજેહ લાલો ગોહર ખુસરૂ અયે ફરહાદ;
ઓર મંએભીદે ઈનઆમ કરૂંગી તેરા દીલ શાદ-હાઝર

(ફરહાદકા શીરીંપર આશક પડના.)

ઝીન્જોટી—ઠુમરી.

નકો જાવોરી મગારી————તર્જ.

ફરહાદ—કુરબાં તુજપે કરૂં મેરી જાન જાન જાન—ટેક.
કામ જો તેરા પુરા કરૂં મંએ;
બાત શીરીં મેરી જરા માન માન માન—કુરબાં.

(બેહોશ હોકે ગીરના ફરહાદકા.)

બાબ દુસરા—પરદા છઠઠા.

જંગલ.

(આના ફરહાદકા જંગલમે, ગાના જુદાઈએ શીરીંમે બાદ સહેલીકા આના, ઔર ફરહાદકુ કહેના.)

બરહન્સ—ગજલ.

ગર હમને દીલ સનમકુ દીયા——તર્જ.

ફરહાદ—દર દર્દો ગમે વન્દા અકદામ કીયા દીલને;
આંખોસે લડા આંખેં કયા કામ કીયા દીલને–ટેક.
સદકે મંએ તેરે નાઝકે કુરબાન અદાકે;
ઝુલ્ફોમે ગીરફતાર હો આરામ કીયા દીલને—દર.
માલુમ નહી ઈશ્ક બલા કયા હયે "ઝરીફો;"
દુનીઆમે ઝબસહી મુઝેહ ગુમ નામ કીયા દીલને–દર.

(આના સહેલીકા કહેના ફરહાદસે.)

ભયેરવી—ગજલ.

દીલ ગીરફતાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા—તર્જ.

સહેલી—ચશ્મા ફરહાદ તુ તેયાર કીયા યા ન કીયા;
જો તુઝેહ હુકમ થા વોહ કાર કીયા યા ન કીયા–ચશ્મા.
બાંધકે ચશ્મા તુ ઈન્આમ કા તાલિબ હો જા;
બપ્તે ખ્વાબીદાકો બેદાર કીયા યા ન કીયા-ચશ્મા.
શીરમે જાંકો રવાં કર યહાં માનીંદે "ઝરીફ;"
કોહકન ખ્વાહીશે દીલદાર કીયા યા ન કીયા-ચશ્મા.

મજકુર તર્જ,

ફરહાદ—જા કહો ચશ્મએ શીરીં હુવા તૈયાર શીતાબ;
યે ખબર બાદ કહો પહેલે સલામો આદાબ–જા.

(જાના દોનોકા.)

બાબ દુસરા—પરદા સાતવાં.

મહેલે શીરીં.

(સહેલીકા આના શીરીંકો ચશ્મા તૈયાર હોનેકી ખબર દેના.)

પરજ કાલીંગડા—ઠુમરી.

તોહે દારૂં આજાબમે શામો સહર——તર્જ.

સહેલી—શહેઝાદી સુનો યે નેક ખબર;
વહાં ચશ્મા હુવા તૈયાર મગર——ટેક.
ફરહાદ ઉસકુ ખુબ બનાયા;
દેખીએ ચલકે યેક નઝર—શહેઝાદી.

લાવની—સજનકે હાત પંખા પચરંગી—તર્જ.

શીરીં—ખુશીકી બાત સુનાઈ તુ મુજકો;
જલ્દ બુલાલા ઉસકો——————ખુશીકી.
જાકે સહેલી ઉસકો બુલાલા જો માંગે દુંગી ઈનઆમ,
તાકે વો ખુશ હો જાવે યહાંસે યાદ કરેગા મુજકો;
ભલા વોહ પંહેચે અપને મતલબકો જલ્દ બુલાલા
ઉસકો—ખુશી.

——:o:——

બાબ દુસરા—પરદા આઠવાં.

મરીયમકા મકાન.

(મરીયમકા કહેના અપને ફરઝંદ શરવૈયાસે.)

જીલા—બરહન્સ—ગજલ.

ખબર લેરે મસીહા તુ કંહા હયે——તર્જ.

મરીયમ—મેરે ફરઝન્દ શરવૈયા જીગર બન્દ;

નસીહતકો ન મેરી ભુલ હરચન્દ—ટેક.
નઈ યેક બાત હયે સુન મેરે દીલબર;
કીયા તૈયાર ચશ્મા બાગ અંદર—મેરે.
કોઈ તદબીર કરના તુ વહાં જા;
કે જીસમે નામ હો શીરીંકા રૂસવા—મેરે.
ગરજ બદનામ હર સુરત કર ઉસ્કો;
મેરી સોકન ગઈ હયે ભુલ મુજકો—મેરે.

મજકુર તર્જ.

શારવૈયા—મંએ કરતા હું યેહી તદબીર જાકર;
પોદરકુ કએદ અભી કરતા હું યક સર—ટેક.
અયે માદર તખ્ત પેહેલે હાત કરના;
પીઆદાસે શાહકો માત કરના—મંએ.
હરયેક કો પેહેલે કાબુમે લે આઊં;
કે તાબેદાર લશ્કરકો બનાઊં—મંએ.
તો કહેના મુજકો શારવૈયા હયે આકીલ;
"[illegible]" વર ન હું જાહેલકા જાહેલ—મંએ.
(દોનોકા જાના.)

—oo—

બાબ દુસરા—પરદા બજવાં.

બાગે શીરીં.

(ફરહાદ ચશ્મા તૈયાર કરના, ખુસરૂ શીરીંકા આના કહેના ફરહાદકા ઉસ્કે.)

કાફી—ઠુમરી.

ઓ ગોરીઆને નેજારા ભરૂ મારારે—તર્જ.

ફરહાદ—ચશ્મા બાંધા હું યહાંપે જો એ શીર પીઆરારે;
આ કીજીએ નઝારારે————————ટેક.
બાહેરે ઇશ્કસે નેહેર લે આયા છુટે હયે ફવ્વારારે;
આ કીજીએ નઝારારે————————ચશ્મા.

ભયેરવી—ગજલ.

શાદીયે જશ્નએ ગુલફામ મુબારક હોવે—તર્જ.

ખુસરૂ—આફરીં તુજકો અયે ફરહાદ હુનરવર શાબાશ;
માંગ ઇનઆમમે વો શએ તુજેહ જીસ્કી હયે તલાશ—ટેક
શીરીં—લાલો ગૌહર દો ઇસે મુલ્કભી કયેદો જાગીર;
ઓર એક ખીલઅતે શાહાના અતા કર અયે વ-
ઝીર—આફરીં.

(વઝીરકા ખલઅત દેના ફરહાદકુ, ફરહાદ ખલઅત ફેંકકે દીવાનાવાર ગાના.)

બરહન્સ—ગજલ.

ગર હમને દીલ સનમકુ દીયા ફીર કીસીકુ ક્યા—તર્જ.

ફરહાદ—મુશ્તાક દીલ હયે આરઝુએ લા જવાબકા;
હો દૂર રૂખસે આપકે પરદા નેકાબકા—ટેક.

ઈન્આમ ક્યા કરૂં મુજેહ દીદાર ચાહીએ;
શયેદાકો અપને ખઓક નહી હયે એતાબકા-મુશ્તાક.
ઈન્આમ બસ હયે શીરીંકા દીદાર અયે ઝરીફ;
હયે ઇશ્તીઆક યેહ દીલે ખાના ખરાબકા—મુશ્તાક.
(શીરીં ખફા હોકે કહેના.)

ઠુમ્રી—ગજલ.

મામુર હું શીશીસે સરા રતસે ભરી હું—તર્જ.
શીરીં—હયે સંગ તરાશ કૌમ સુબુકઝાત બેહયા;
અપની ઝંબા તરાશ બદ ઓકાત બેહયા—ટેક.
જા હોશકી ખબર લે અયે ફરહાદ બેશઉર;
ક્યા જાનકે કહા હયે તુ યે બાત બેહયા—હયે.
પચતાએગા તુ જાનપે સદમા ઉઠાએગા;
દીનકો બનાયા અકલસે હયે રાત બેહયા—હયે.
વલ્લાહ રૂબરૂસે નીકાલો મેરે શીતાબ;
કૌલે "ઝરીફ" કમજાતના હયે હાત બેહયા—હયે
(ચોબદાર ફરહાદકુ મારકે નીકાલ દેના.)

બાબ દુસરા—પરદા દસવાં.

જંગલ.

(આના ફરહાદકા ગાના જુદાઈએ શીરીંમે.)

કાલીંગડા—લાવની.

ધરસે ગઈ મોરી પીઆરી——— તર્જ.
ફરહાદ—ફરહાદ ગદાએ શીરીં અફસોસ બરાયે શીરીં—ટેક.

શેઅર.

અરે સુનરે દીલ તુ ખીઆલ કર ન કીસીપે નૌરો
જબર કીયા,

યે સનમને દાગ દે સીનેપર મુજેહ સર બ સહારા
સેહર કીયા,
અયે ખુદા તેરી યે ખુદાઇમે મંએ ખતા ન કીસકી
મગર કીયા,
વહી બેવફાસે લગાકે દીલ મેરે દીલકે ખાનેમે ઘર કીયા
ખુદા જાને વફાએ શીરીં———————ફરહાદ.
કહે ઇશ્ક હસ્તકે આઇના દીલિ આશકાંરા કીયા દરીં,
રૂએ ઇશ્ક મઝહરે શાહગ બગદાએ તખ્ત ચુના ચુની,
બીયા ઇશ્ક સુરીએ શાહરા બ ફુદામ શીરીં ચેઅ કબી,
પએ ઇશ્ક દીદકે ખુનહા દરખાના હાયે કે મહજબીં,
ચે નાઝો અદાએ શીરીં———————ફરહાદ.
યે અજબ હુયે શાબદે ઇશ્કકે ન શુમાર દરકા કંહી હુવા,
ન યે તખ્ત શીરીં ના તુર શહેર નતો સર્દ ગર્મ
નમક મીલા,
કયા લીખા ખુદાએ નસીબ થા કે રહા હમેશા જલા હુવા
જલા રોતા રોતા પુકારતા ન સનમ મીલા ન
ખુદા મીલા,
કહા "ઝરીફ" હાયે શીરીં———————ફરહાદ.
(ફરહાદકા બેહોશ હો ગીરજાના આના શરવૈયાકા, યેક
બાઝુપે અપના મકરો ફરેબ બયાન કરના.)

પંચમ—મસનવી.

અરી જોગન અયે દર્દકી મુબતેલા—તર્જ.
શારવૈયા—મંએ શરવૈયા હું દેખો કરતા હું કયા;
અભી શાહા ખુસરૂસે મકરો દગા———ટેક.
યે ફરહાદકા કામ કરતા હું મંએ;
ચાહ શીરીંકોભી રામ કરતા હું મંએ—મંએ.

બાબ તીસરા—પરદા પહેલા.

દરબારે ખુસરૂ.

(ખુસરૂ ખ્વાબ્બે પરેશાન દેખના ઔર બયાન
કરના અહલે દરબારસે.)

જીલા—ગજલ.

ઈસ આતશે ઉલ્ફતને હયે ક્યા આગ લગાદી—તર્જ.

ખુસરૂ—દેના જવાબ મેરે વઝીરો સવાલકા;
દેખા હું ખ્વાબ યાકે હયે વોહ ખીયાલકા—ટેક.

વઝીર—તાબીરે ખ્વાબ ક્યા કહું અયે શાહે બાહેરો બર;
ઈસ ખ્વાબસે અયાં હુવા અખ્તર ઝવાલકા—દેના.

ખુસરૂ—મંએ અપને આપ ખ્વાબકી તાબીર કરતા હું;
ગુલ હો ગયા શ ગુફ્તા મેરે નઓ નેહાલકા—દેના.
યાને હયે શરવૈયા મેરા ફરઝંદે અરજુમન્દ;
વારેસ હયે વોહ " ઝરીફ " મેરે મુલ્કો માલકા-દેના.

(આના શરવૈયાકા દરબારમેં, ખુસરૂ શરવૈયાકુ
તખ્તપે બીઠાકે કેહેના.)

કાફી—ગજલ.

શમે ફુરકતકે નાલોને જહાં સરપે ઉઠાયા હયે—તર્જ.

ખુસરૂ—પેહેનલે સરપે અયે બેટા યે તખ્તો તાજ તેરા હયે;
અભી તક મંએ કીયા કરતાથા પર અબ રાજ
તેરા હયે—ટેક.
સીતારા બખ્તકા ચમકા હો માલિક હઝરત કીશવરકા;
તમામી અફસરોં પર હુકમ બાલા આજ તેરા હયે-
પેહેનલે.
" ઝરીફ " ઉસ્તાદકે ગર રાયે પર તુ હુકમ ફરમાહો;
મે હઝરત અકલીમ તેરે હંયે હરયેક મહોતાજ તેરા
હયે—પેહેનલે.

બાબ તીસરા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(આના ફરહાદકા જાદાઈએ શીરીંમે ગમ કરના.)

કાલીંગડા—ગજલ.

જાગતા હયે હમે કાં કાં યે કીસ્મતકા—તર્જ.

ફરહાદ—કંહાં હું કંહા પાઉં મેરી શીરીં મેરી શીરીં;
જુદા હો કર કંહા જાઉં મેરી શીરીં મેરી શીરીં—ટેક.
કીયા મંએ કામ સબ તેરા દીયા ઈન્આમ કયા તુને;
યેહી કહે કહેકે મર જાઉં મેરી શીરીં મેરી શીરીં—કંહા.

(ફરહાદકા જાના.)

—:o:—

બાબ તીસરા—પરદા તીસરા.

દરબારે શરવૈયા.

(ગાના રામશગીરોંકા, બાદ આના સીપાહીકા શીકાયત કરના ફરહાદકી શરવૈયાસે.)

કાલીંગડા—કાહારવા.

સાડેતીન પેસે સેર મછલી ના બેચુંગી—તર્જ.

રામશાગર—દેખો દરબારે શાહે શરવૈયારે————દેખો.
નૌશીરવાં આદીલકા પોતા ખુસરવે પરવેઝકા બેટારે—
દેખો.

પરજ કાલીંગડા—ઠુમરી.

ખુબ રીઝાયા નાચકે ગાકે——તર્જ.

સીપાહી—સુનીયે અયે સુલતાન ફરહાદે બદબખ્ત;
લે નામે શીરીં બોલ્લાતા હરસુ;
કોહકની પેશા હાલમેં તેશા,
હયે નામે શીરીં જબપર હમેશા—સુનીયે.
(શરવૈયા ખફા હોકે કહેના.)

શેઅર.

શારવૈયા—જ'બાસે યે કયા કહેતા હયે એ અદબ.
કે મઝદુર લે નામે શીરીં ગઝબ,
લે આ પાસ મેરે ઉસે જા શીતાબ,
કે ગુસ્સેસે દીલ ખાતા હયે પેચોતાબ;
કે તુભી વઝીર અબ શીતાબીસે જા,
મેરે બાબાકો ઔર શીરીંકો લા.
(જાના વઝીરકા ગાના શરવૈયાકા.)

પરજ કાલીંગડા—ઠુમરી.

આઈ હું સબામે છાંડકે ઘર——તર્જ.

શારવૈયા—માદરકો મેરે જા કોઈ ખબર,
દે આઓ તો બક્ષું લાલો ગોહર—ટેક.
ફકત અકલીમકા હું મં'એ શહેનશાહ;
માદર અબ જો ચાહેસો કર—માદરકો.
(આના વઝીરકા સુસરૂ શીરીંકુ લેકે બાદ આના સીપાહી ફરહાદકુ લેકે દરબારે શરવૈયામે.)

અર્બાંચાત.

સીપાહી—હાજર હયે યે હુઝરને ફરહાદ બેશઊર,
લે આયા ઢુંડ કોહો બીયાબાનસે હુઝુર;
શરવૈયા—અરે બેઅકલ જાહેલ અકલે ખામ,
તુ શીરીંકા હર વખ્ત લેતા હયે નામ;
નકર હમેશા બદનામ અયે બદ ગોહર,
કે મેરા નહી તુજકો ઔરકી ખતર.

કલ્યાન—ગજલ.

જાકે સજ્જાદા નશીં ક્યેસ હુવા મેરે બાદ—તર્જ.
ફરહાદ—મારના હો તો મુઝેહ માર સેટા બીસ્મીલ્લા;
અપને ગુસ્સેપે મુઝેહ વાર સેટા બીસ્મીલ્લા—ટેક.
તુમકો ઈન્કાર પસ અઝ કત્લ અગર હયે સાહેબ;
લાશ કુચેસે મેરી બાર સેટા બીસ્મીલ્લા—મારના.
ઝાહેદો બુતકો ન પુજો કે મુસલમાં હો કર;
તોડ નકૂસે બુતે પીંદાર સેટા બીસ્મીલ્લા—મારના.
મંએ વસલતકે શીવા પીતે હુવે મએ દેખો;
ફોડ સાગર વંહી દીલદાર સેટા બીસ્મીલ્લા—મારના.
જાને શીરીં મેરી શીરીંપે ફીદા હયે અયે "ઝરીફ;"
ખન્જરે નાઝકા યેક વાર સેટા બીસ્મીલ્લા—મારના.

પરજ—તીલાના.

જા જા હુજુમ હુવા સુન ક્યા બહેના—તર્જ.
શીરીં—હયે હયે ફીકર ફીકર દીલમે ક્યા કરના,
ક્યા કરના ક્યા કરના;
દેખો કીસ્મતકી હયે ખ્વારી આજ શીરીંકી બીસીયારી,
મારી ખન્જર દીલપે કારી———હયે હયે ક્યા.

કામ કીયા ક્યા તુને નાહાં મરજાનેકા તૈયારી;
તુઝકુ કતલ કતલ બસ કરના કરના—હયે હયે ક્યા.

બેહાગ—ગજલ.

ગયેરત ન આઈ તુઝકો કુછ યાર બેશરમ—તર્જ.

ખુસરૂ—તદબીર ક્યા કરે કોઈ કીસ્મતકી બાત હયે;
કીસ્મત ખરાબ હોતો ગીલા કીસકે સાત હયે—ટેક.
બરગશ્તા આજ ખુસરવે પરવેઝકા હયે બખ્ત;
યે રોઝે રોશન આંખોમે અંધેરી રાત હયે—તદબીર.

અબ્યાત.

શારવૈયા—સુનીયે અયે બાપ મેરે બુઝરૂગવાર,
ફીક્ર દીલમે ન કીજીએ ઝીન્હાર;
દેખીયે કરતા હું મંએ યેક તદબીર,
બાહેર ઈસ શહેરકે જંગલ હયે કસીર;
ફોડકર ઉસકુ રાહ કર દેગા,
કોહકો ગર તબાહ કર દેગા;
શર્ત કરતા હું યે ખુદાકી કસમ,
જબ તુજેહ બક્ષ દેંગે શીરીં હમ.
(ફરહાદકા ખુશ હોકે ગાના.)

ઝીંઝોટી—ઠુમરી.

પરદેસન જુગની લે ગઈ———તર્જ.

ફરહાદ—દે કોલ ફીદાએ શીરીં હું અયે શાહા ગદાએ શીરીં હું;
કુરકતમે તેરે અયે જાની, અયે મેરે યુસુફે સાની;
બસ જાન હયે આખર જાની, ગર તુજસે જુદા
અયે શીરીં હું—દે.

ઈકરાર કર યે શરવૈયા, ગર પાહાડકો મંએ ફોડા;
તુ શીરીં મુજકુ દેગા કુસ્તએ અદાએ શીરીં હું—દે.
ખુસરૂ હયે મેરા દુશ્મન વોહ દગા કરેગા પુર ફન;
હું "ઝરીફ" મંએ ખસ્તાતન કુરબાન બપાયે શીરીંહું—દે.

બહુન્સ—મસનવી.

અરે કોન હયે તુ તેરા કયા હયે નામ—તર્જ.

શરવૈયા— સુન ઈકરારસે અપને દરતા હું મંએ;
મેરે બાપકો કયેદ કરતા હું મંએ—ટેક.
અગર કામ ઈતમામ કર આયેગા;
તુ બે ખઓફ શીરીંકો લે જાયેગા—સુન.
લઓરો યહાંસે લે જાઓ તુમે;
મેરે બાપ ખુસરૂકુ ઝીન્દાનમે——સુન.

(ફરહાદકા બ વખ્તે રૂખસત દરબારકુ સલામ કરના.)

ભયેરવી—મુસ્તેઝાદ.

કયા ઝુલ્મ પડા હાયેરે હમ દોનેકે ઉપર—તર્જ.

ફરહાદ—જાતા હું કોહ ફોડને શીરીં સલામ લો,
શીરીં સલામ લો;
શરવૈયા લો સલામ અયે ખુસરૂ સલામ લો,
શીરીં સલામ લો;
ફરહાદકા સલામ હયે દરબારકો તમામ,
દરબારકો તમામ;
આખર "ઝરીફ" ઝારકા યારો સલામ લો,
શીરીં સલામ લો.

(જાના ફરહાદકા દરબારસે શરવૈયા કહેના ખુસરૂસે.)

અબીયાત.

સવૈયા—ગ્રેહા ચન્દ રોઝ જાકે કએદ અન્દર,
ન હોના આપ કુચ્ચ આઝુર્દા ખાતર;
કીયા હું ટાલનેકી ફીકરકે તદબીર,
ન લેવે નામ શીરીંકા વોહ બે પીર;
કહો વોહ કોહકો ફોડેગા કયું કર,
કભી ગર ફોડકે આયે સીતમગર;
કોઈ જાકે ખબર ઉસ્કો સુનાવે,
કે શીરીં મર ગઈ તેરી હાયે હાયે;
યે સુનકે કામ બસ કર જાયેગા વોહ,
કે તેશા માર લે મર જાયેગા વોહ;
કસી બાયેસ તુને ઝીન્દાંમે જાના,
યહીં હો ઉસ્કે દીલકા યે બહાના.
(ખુસરૂકા ગાના કયેદખાનેમે જાતી વખ્ત.)

કલ્યાન—ગજલ.

આબ આખરી યે સબ્જ પરીકા સલામ હયે—તર્જ.

ખુસરૂ—ખુસરૂકા આજ તખ્તે ગીયાંકો સલામ હો,
ઔર નામ આવરાંને જહાંકો સલામ હો—ટેક.
કયે સુર્સકુ સલામ હો તયે સુર્સ શાહાકો;
કયે ખુસરૂ કયે કબાદે ઝમાકો સલામ હો—ખુસરૂકા.
જમશીદકો ફરીદુંકો કાવુસ શાહાકો;
ઝાલો નરીમાં સામે જહાંકો સલામ હો—ખુસરૂકા
રૂસ્તમકો મનુ ચહેરકો સોહરાબો સીયાવશ;
દારાકો ઔર નોશીરવાંકો સલામ હો—ખુસરૂકા.

હોશ્મઝકો હો સલામ ફરામુઝકો સલામ;
ઝર દશ્ત રાહનુમાયે ગીયાંકો સલામ હો—ખુસરૂકા.
દરબારકો સલામ મેરે તખ્તો તાજકો;
શરવૈયા શીરીં જાને જહાંકો સલામ હો—ખુસરૂકા.
જુમલા તમાશા બીનકો પહોચે "ઝરીફસે;"
ઓર શાયરોને પીરો જવાંકો સલામ હો—ખુસરૂકા.
(જાના ખુસરૂકા, દામન પકડકે શીરીંકા કહેના,
ચમકાના શીરીંકુ શરવૈયા.)

જીલા—ગજલ.

દસ આતશે ઉલ્ફતને હયે કયા આગ લગાદી—તર્જ.

શીરીં—જાને દે છોડ દે મુઝેહ હમરાહ શાહકે;
મારે હુવે હમ અપને હયે બખ્તે સીયાહકે—ટેક.
મુજકુતો કયેદખાનેકા શરવૈયા હુકમ દે;
મહોતાજ હમ નહી તેરે તખ્તો કુલાહકે—જાને દે.
ઝીન્દાંકે બદલે ચાહે મુસીબતમે કયેદ કર;
મહબુસ ચાહમે હું ગુનાહગાર ચાહકે—જાને દે.
ઝીન્દાંકુ ફુંક દાલુંગી યેક આનમે "ઝરીફ;"
શોઅલે દીલો જીગરસે નીકલતે હયે આહકે-જાને દે.

———:o:———

બાબ તીસરા—પરદા ચોથા.

રાસ્તા.

(લે જાના સીપાઈઓંકા ખુસરૂકુ કયેદખાનેમે)

કાલીંગડા—લાવની.

ઘરસે ગઈ મોરી પીઆરી——–તર્જ.

ખુસરૂ—ગરદીશમે હયે બખ્તકા તારા,
ઘર હયે ઓગ્યાન હમારા——–ગરદીશમે.

શેઅર.

હમારે સીલસીલેમે યેહ ચલી આતી અદાવત હયે.
શાહેર જમશીદને પેદા કીયા ક્યા ક્યા કમાલાત હયે,
ચડા ઝોહાક જબ જમશીદપર લા ડાલા આફત હયે.
કે સલમો તુર ઈરજમે અદાવત બે નેહાયત હયે.
ગયા પહેલે સીયાવશ મારા————–ઘર હયે.
યેક આફત મરકી હયે ઓર યેક આફત ઓરતોંકી હયે,
ચલે આતી હયે દુનીઆમે વહી જો કીસ્મતોંકી હયે,
મનો ચોહેરા હુવા પયેદા અદાવત દોસ્તોંકી હયે,
હુવા દોનોંકા વોહ કાતીલ યે દૌલત મહેનતોંકી હયે,
તુરે ઈરજને હારા——————ઘર હયે.
સુનો નોશીરવાં આદીલ હમારા જદ્દે વાલા હયે,
પદર હુરમુઝ મેરા અદલો શજાઅતમે નીરાલા હયે,
સીતારા ખુસરવે પરવેઝકા ઝુલ્મતસે કાલા હયે,
હયે "ઝરીફે" દીલ દોપારા————ઘર હયે.

કલ્યાન—ગજલ.

કયેસ લયેલીકો કરે શીરીંકો ફરહાદ પસન્દ—તર્જ.

ખુસરૂ—આજ હયે ખુસરવે પરવેઝકા અખ્તર ઉલટા;
ક્યું ન અંબેર હો હયે ગુમબદે અખ્ઝર ઉલટા આજ.
તખ્તો અફસર ગયે ઝન્જીર મીલી કયેદ હુવા;
બાત સાંચી હયે કે હુવે અપના મુકદ્દર ઉલટા—આજ.
થા વો શરવૈયા મેરા લખ્તે જીગર નુરે નઝર;
બખ્તે બદસે ઓ હુવા મેરા સીતમગર ઉલટા—આજ.
ગયે "ઝરીફ" દોસરા નેકીકા બદલા હયે બદી;
કેસ ઝમાનેમે બશર ચલતે હયે અકસર ઉલટા—આજ.

———o———

બાબ તીસરા—પરદા પાંચવા.

જંગલ.

(ફરહાદકા જંગલમે આકે ઇશ્કે શીરીંમે ગાના.)

પહાડી ઝીંઝોટી—બન્જારા.

હુઈ સુબ્હો નીકલ ગયા તારા ——— તર્જ.

ફરહાદ—ઇશ્કે શીરીંમે કઝારા ફરહાદ બના બન્જારા—ટેક.
હયે ઇશ્કમે માહવ ખુદાઈ અન્વારે ખુદાકો પાઈજી;
દીદાર નઝર બ નઝારા ——— ——— ———ફરહાદ.
કુન ઇશ્કે મજાઝી અવ્વલ મીનબાદ હકીકી મુહમ્મલજી;
બખ્શીન્દા શાહો ગદારા ——— ——— ———ફરહાદ.
ગુફતારે "ઝરીફ" હયે દેખો તેશએ ઇશ્કસે લાગોજી;
હો દેખો ફના બકારા ——— ———ફરહાદ.

(પડદેકા ઉઠના પહાડોંકા નઝર આના ફરહાદકા
પહાડ તોડતે તોડતે ગાના.)

મરસીયા—ઇશ્ક ક્યા બદ બલા હયે ખુદાયા—તર્જ.

ફરહાદ—દેખો ક્યા નામે શીરીં હયે શીરીં————હાએ.
હો ઝબાં કામ શીરીં હયે શીરીં————હાએ.
લુંગા ઇન્આમ શીરીં હયે શીરીં————હાએ.
નહી આરામ શીરીં હયે શીરીં————હાએ.
જેસે ઇશ્ક હયે ફરહાદ પેશા,
તોડું ગરદન બ યક ઝર્બે તેશા,
હાયે શીરીં વાયે શીરીં,
"ઝરીફ" સુબ્હો શામ શીરીં લેતા હયે દીલનામ શીરીં,
હાયે શીરીં વાયે શીરીં હાયે————હાએ.

બાબ તીસરા—પરદા છઠ્ઠા.

મહેલે શીરીં.

(આના શરવેયાકા, આના શીરીં હઝરતે ઇશ્કકી તારીફ)

ભયેરવી—મુસ્તેઝાદ.

દીલકે દેનેસે કીસીગ મુજેહ ઇન્કાર નહી—તર્જ.

શીરીં—ઇશ્ક ક્યા ચીઝ હયે મુજકો ન બતાયા કીસને,
બજ્જુઝ આફતો બલા;
ખાકમે મેરી જ્વાનીકો મીલાયા કીસને,
હયે નસીબોસે ગીલા;
મે બતા હો ગઈ રૂસ્વા દો જહાંમે અફસોસ,
યેક હસરત હયે મુજેહ;
આતશે ઇશ્ક મેરે દીલમે લગાયા કીસને,
અયે "ઝરીફ" દો સઝા.

(શરવૈયા શીરીંપર આશક હો ગાના.)

મઝકુર તર્જ.

શારવૈયા—દીલમે અયે શીરીં તેરા ઇશ્ક સદા રખતા હું,
સુન અયે ઝાલીમ બ ખુદા;
આતશે સોકકો પથ્થરસા છુપા રખતા હું,
દીલો જાંસે હું ફીદા;

ગજલ—મેરે યારોકો જેહો કે સબા તુ બતા—તર્જ.

શીરીં—અયે ફરઝંદ ખુસરૂકા તુ અયે શાહા,
મેરે પર ભલા બદ નઝર કયું રખા;
અયે શરવૈયા ગર હયેગી શર્મો હયા,
મુજેહ અપની માદર સમજ બરમલા—હયે.
દીખાતા હયે નયેરંગ ચર્ખે બરીં,
કે સદ મરહબા સદ હઝાર આફરીં;
"ઝરીફે" દીલઅફગાર અનદોહગીં,
ઉઠાતે રહું યેહ સીતમ તા કુ જા——હયે.

મઝકુર તર્જ.

શારવૈયા—કહા માનલે મેરા શીરીં દહાં,
કે ખુસરૂતો હયેગા બકએદે ગીરાં,
સમજ લેકે ફરહાદભી મર ગયા,
તેરે વસ્લકા મુજકુ શરબત પીલા——કહા.

ભયેરવી—ઠુમરી.

કરવતીઆં લેનેદે—— ——તર્જ.

શીરીં—ચલ ચલ સરક જાનેદે મુજેહ઼ ઓ ઝાલીમ ચલ ચલ
સરક જાનેદે મુજેહ;

તેરી શકલ યે બદ ન દીખા તુ મુજેહ—ચલ ચલ.
સુરતે ઇન્સાં બસલતે હયેવાં;
કામ તેરા હયે અઝલમસે———ચલ ચલ.

પરજ કાલીંગડા—ઠુમરી.

સુંન લાગ રહી તોરી આઠ પહર—તર્જ.

શરવેયા—ના છોડું તુજેહ અય શીરીં યહાં:
તેરા તનસે જુદા કરૂં સર ઇસઆં——ના છોડું.
રાજી હો મેરે ગલેસે લીપટજા;
વરના મરેગી અયે નાદાં————ના છોડું.
(યક સહેલીકા આના, બીમારીએ મરીઅમકી
ખબર દેના શરવેયાકો.)

ગઝલ—કલ્યાન.

હયે શબકા કાફીલા બાદે સબાને લુટ લીયા—તર્જ.

સહેલી—યે ઝુલમ કરતે હો તુમકો ખુદાકા ડરભી હયે ?
તુમારી માદરે મરીયમકી કુચ્છ ખબરભી હયે—યે ઝુલમ.
બડી હયે આજ સીવા હદસે ઉસકી બીમારી;
કરીબે મર્ગ હયે વો તુમકો કુચ્છ અસરભી હયે—યે ઝુલમ.
લો ચલકે દેખલો માદરકા આખરી દીદાર;
તુમેભી મરના હયે ઔર કાબ્રભી હશરભી હયે—યે ઝુલમ.
(બફા હોકે જાના શરવૈયા ગાના શીરીં ગમે ફરહાદો ખુસરૂમે)

ભયેરવી—મુસ્તેઆદ.

દીલકે દેનેસે કીસીકો મુજેહ ઇન્કાર નહી—તર્જ.

શીરીં—જાને શીરીંકે હુવે તાલબો શયેદા કીતને,
હુવે બેજાં કીતને;

યેક બીમાર હું આ આકે મસીહા કોતને,
હુવે દરમા કોતને;
ઝીન્દગી હો ગઈ દુશ્વાર "ઝરીફ" નાલાં,
હાયે અફસોસ મેરી;
કયા કરૂં સદમે હંયે યેક જાનપે બરપા કોતને,
દીલે હયેરાં કોતને.

——oo——

બાબ તીસરા—પરદા સાતવાં.

જંગલ.

(ફરહાદ પહાડ ફોડકે ઉમ્મીદે મુલાકાતે શીરીંમે ગાના.)

લાવની—ગોરે હાતોંમે મેદી રચ ગઈ—તર્જ.

ફરહાદ—મેરા કામ હુવા હયે પુરા યે મેહેનત મેરી બન ગઈ,
શીરીં મીલ ગઈ મેરે દીલમે ખુશી હયે છા ગઈ—મેરા.

શેઅર.

ગો બાકી જો પથ્થર તોડ દુંગા કલકી મન્ઝીલમે,
મંએ જીતા શર્ત શરવૈયા કહુંગા જાકે મહફીલમે,
મીલેગી મુજકુ શીરીં બસ યેહી હયે આરઝુ દીલમે,
"ઝરીફ" આસાંન વસ્લે યાર હયે થા ગોકે મુશકીલમે—
મેરા.

——:o:——

બાબ તીસરા—પરદા આઠવાં.

મકાને મરીયમ.

(આના શરવેયા હાલતે નઝામે દેખના
અપની માદર મરીયમકુ.)

છેલા બરાદુન્સ—લાવની.

ગુલ ચમનમે બાગ્રકુ છુપા બડા મેરી હયે—તર્જ.

શરવેયા—અયે માદર મેરી હમ્એક હુવી આઝારી,
મેરી ચએન ખુશીમે આઈ તુઝે બીમારી—અ૦
બન આઈ મેરી તદબીર રાબી! અયે માદર,
હયે શીરીંકા ફરહાદ આશકે મુઝતર,
ખુસરૂ શીરીં હયે કયેદે બલામે અબતર,
ફરહાદ હયે ઝીન્દા મારેગા ઉસકુ આખર,
અબ અયેશમે ગુઝરેગી દીન રાત હમારી—અ૦

—:o.—

બાબ તીસરા—પરદા નવ્વાં.

કયેદખાના.

(ખુસરૂકા કયેદખાનેમે ગીલા કરના અપની કીસ્મતકા.)

મરસીયા—ગમકા ખંજર લગા દીલપે કારી—તર્જ.

ખુસરૂ—હકુત કીશવરપે થી મેરી શાહી,
હએક કયા હો ગયા હયે ઈલાહી,
હયે કંહા તખ્તો તાજે શીપાહી,
હએક કયા હો ગયા હયે ઈલાહી.
અબ કંહા સએર ગુલશનમે જાના,

બદલે ઉસકે મીલા કએદખાના;
પથ્થરમે બેડીયા હવે ગવાહી,
હએફ ક્યા હો ગયા હયે ઇલાહી,
યેહ બલા યે મુસીબત ખુદાયા,
મેરા ફરઝંદ મુજકુ દીખાયા;
અયે "ઝરીફ" અબ હયે મેરી તબાહી,
હએફ ક્યા હો ગયા હયે ઇલાહી.

——:o:——

બાબ તીસરા—પરદા દસવાં.

મહેલે શીરીં.

(ગાના શીરીંકા જુદાઈએ ખુસરૂમે.)

મરસીયા—યેહતો મજનુહી હોગા દીવાના—તર્જ.

શીરીં—હાયે ખુસરૂ હુવે દર કયેદખાના,
ઔર હયે કોહકન યેક દીવાના;
કારે શરવૈયા હયે જાહેલાના,
કંહા શીરીંકા ધીર હો ઠીકાના.

(સહેલીયાંકા આના તસલ્લી દેના શીરીંકુ.)

ભયેરવી—મુસ્તેઝાદ.

ક્યા ઝુલ્મ પડા હાયરે હમ દોનેકે ઉપર—તર્જ.

સહેલી—હયે હાત લીખાથા યેહી કીસ્મતમે ખુદાને,
અફસોસ અયે શીરીં;
ખા ખાકે તુ ગમ હમકુ લગી સાથ રૂલાને,
અફસોસ અયે શીરીં;

રૂખ્સાર હૈ યે ઝર્દ આહ પરેશાન હૈ યે ગેસુ,
ક્યા હાલ કીયા તુ:
ક્યું ખુને જીગર અપના લગી હમકો પીલાને,
અફસોસ અયે શીરીં;
હયે કયેદે મુસીબતમે શહેનશાહા હમારા,
મઝલુમ બીચારા;
ક્યું ચર્ખે સીતમગાર લગા હમકો સતાને,
અફસોસ અયે શીરીં.

——:o:——

બાબ તીસરા—પરદા અગીઆરવાં.

રાસ્તા.

(જાના શાપુર શરવૈયાકો ખબર દેને મર્ગે મરીયમકી.)

લાવની—લંગડી રંગત.

બાયેશ હયે અબ દીલકો હમારે આજ—તર્જ.

શાપુર—માદરે શાહે શરવૈયા દુનીઆસે ગઈ હયે આજ ગુઝર,
કહું મંએ ક્યું કર—હાલે પુર અલમ વોહ હયે
દરબાર અંદર;
શીરીંકુ જાકે સુનાઊં ગર યે ખબર હયે મર્ગે મરીયમકી,
ખફા વોહ હોગી—સુનતેહી બસ કે હીકાયત હયે ગમકી;
અગેર જો હોના હો વોહ હોગા કહેના મંએને લાઝીમકી,
“ઝરીફ” સચ હયે—છુપાના બાત બુરી હયે માતમકી;
મુજકુ ક્યા જન્નતમે જાવે યા જાવે દરનારે સકર,
કહું મંએ ક્યું કર—હાલે પુર અલમ વોહ હયે
દરબાર અંદર.

——:o:——

આંખ તીસરા—પરદા બારવાં.

દરબારે શરવૈયા.

(આના શાપુરકા ખબર દેના મર્ગે મરીયમકા.)

મરસીયા—મેરે મઝહર હુસેનાસે લાગી લગન—તર્જ.

શાપુર—અર્ઝ હયે મેરી સુનીએ અયે શાહે ઝમન,
જાનકે શીરીંસે ખુસરૂકી લાગી લગન;
આહ બીમાર મરીઅમથી પીરે કોહન,
હાયે રન્જો મોહન વાયે રન્જો મોહન;
ખસ્તા તન ગુરસના હાયે તીશ્ના દહન,
હો ગઈ નઓશ દારૂસે સાકેત ચલન;
રૂહ પરવાઝકી છોડ કએદે બદન,
હાયે રન્જો મોહન વાયે રન્જો મોહન;
કરકે તૈયારી જલદીસે કીજે દફન,
અપની માદરકો હાતોંસે દીજે કફન;
હયે "ઝરીફ" દીલ અફગારકા યે સુખન,
હાયે રન્જો મોહન વાયે રન્જો મોહન.

ખુસરૂ—મસનવી.

અરે કોન હયે તુ તેરા ક્યા હયે નામ—તર્જ.

શરવૈયા—મરી મેરી માદર તો અચ્છા હુવા;
યેહ મરજી ખુદાકી થી કીજીએ ક્યા—મરી.
કરો દફન જાકે અમીરો વઝીર;
યે તદબીર સુજી હયે વખ્તે આખીર—મરી.
(શરવૈયા શમશીર ખીંચકર ફરહાદકુ મારનેકી તદબીરમે ગાના.)

પીલુ—મસનવી.

કહું ક્યા ફલકકા સતાયા હુ મંએ—તર્ઝ.

શરવૈયા—સુનો કલે ફરહાદકા અબ સલાહ હયે;
યે બતલાકે પોહ મર ગઈ બરમલા હયે—સુનો.
મંએ ફરહાદકુ પેહેલે જા મારતા હું;
કે બાદ ઉસકે ખુસરૂકા કાટુ ગલા હયે—સુનો.

——00——

આબ ચોથા—પરદા પહેલા.

રાસ્તા.

(ફરહાદકા આકે યાદે શીરીંમે ગાના.)

કલ્યાન—ગજલ.

જાકે સદજાદા નશીં કએસ હુવા મેરે બાદ—તર્ઝ

ફરહાદ—જાકે શીરીંકુ ખબર કોઈ સુનાદો મેરી;
કામ પુરા હુવા શીરીંકો બતાદો મેરી—જાકે.
૨-જો મહેનતકો મેરે દેખલે શીરીં આકર;
બાદ જો બીગડી હુવી હયે વોહ બનાદો મેરી-જાકે

——0——

આબ ચોથા—પરદા દુસરા.

કબરસ્તાન.

(આના શરવૈયાકા ફરહાદ તલબ કરના શીરીંકું શરવૈયાસે.)

કાલીંગડા—ગજલ.

ખુદાયા શુક્ર અયે પરવર મીલી લયેલી મેરી—તર્ઝ.

ફરહાદ—યેહી હયે અર્ઝ અબ મેરી દીલા શીરીં દીલા શીરીં;
કીયા સબ કામ મઝદોરી દીલા શીરીં દીલા શીરીં-યેહી.

શરવૈયા—અરે સુન કાનધર ફરહાદ ગઈ દુનીઆસે શીરીરે;
મેરા કર આનોમા બરબાદ ગઈ દુનીઆસે શીરીરે—અરે

ફરહાદ—કહો સચ ચાહે શરવૈયા મરી કીસ તરહસે હયે હય;
કસમ તુજકો ખુદાકી હયે દીલા શીરીં દીલા શીરીં—યહી.

શરવૈયા—ખુદાકી હયે કસમ મુજકો સહી ફરહાદ કહેતા હું:
યહી હયે કાશ્ર દેખ ઉસકી મરી શીરીં મરી શીરીં—અરે.

(ફરહાદ કોશ્ર મરીયમકો કોશ્ર શીરીં જાનકર ગમ કરતા.)

કાફી—ગરબી.

ચએન નહીં મંએને પાઈ જરા જબસે ગયા મેરા લાલ—તર્જ.

ફરહાદ—ઝુલ્મો સીતમ કયા હુવા મુજ ઉપર નહીમીલનેકી આસ
છોડ ગઈ મુજકો તુ આજ મર દીલ નહી મેરે પાસ—
ઝુલ્મો.

જાન મેરી તેરે લાશપે અબ દેગા બે હીરાસ;
હાયે "ફરીદ" અબ હયે પારા જીગર ઔર હું
બદ હવાસ—ઝુલ્મો.

આખ ચૌથા—પરદા તીસરા.

રાસ્તા.

(આના શરવૈયા, જાહેર કરના અપના મકરો ફરેબ
ઔર કરના તદબીર કત્લે ખુસરૂકી.)

કાલીંગડા—ઠુમરી.

ચલો સંગ હમારે તુ મજનુરે—તર્જ.

શરવૈયા—સુનો સુનો શરવૈયા હયે નામ મેરા;
અરે મકો ફરેબ હયે કામ મેરા—સુનો.

મક્રસે મંએ ફરહાદકુ મારા;
હોવેગા નેક અન્જામ મેરા—સુનો.
ખુસરૂભી ઝીન્દામે ક્યા હયે;
ગઝબકા હયેગા દામ મેરા—સુનો.
મારૂંગા જબ ખુરૂકો મંએભી;
પાયેગા દીલ આરામ મેરા—સુનો.
"ઝરીફ" વસ્લે શીરીં હોગા;
વોહ ખુત હો જાયેગા રામ મેરા—સુનો.

——oo——

બાબ ચોથા—પરદા ચોથા.

મહેલે શીરીં.

(શીરીંકા ગમગીન બયેઠના, આના શરવૈયા
બયાં કરના ઈશ્ક અપના શીરીંસે.)

ઝીંઝોટી—ગજલ.

સરકો પટક રોયા ન કરે હમતો ક્યા કરે—તર્જ.

શરવૈયા—મરતા હું તેરે ઈશ્કમે અયે શીરીં બરમલા;
બહેરે ખુદા વીસાલકા શરબત મુજેહ પીલા—મરતા.
શીરીં—અયે બે તમીઝ શર્મ નહી તુજકો બેહયા;
ક્યું બાર બાર મુજકો સતાતા હયે પુર જફા—અયે.
શરવૈયા—મત કર ઘુમંડ ખુસરૂકા વો મર ગયા હયે આજ;
ફરહાદ સંગ તરાશભી જીતા નહી રહા—મરતા.
શીરીં—બતલા મુજેહ તુ બહેરે ખુદા લાશે શાહકો;
કીસ તરહસે વોહ શાહ મેરા જાં બહક હુવા—અયે.

શરવૈયા—ખુસરૂ ગયાથા બાહેરે તમાશા પહાડપર;
પથ્થર બડાસા ખુસરવો ફરહાદ પર ગીરા—મરતા.
(જાના શીરીં શરવૈયાકા તલાશે ફરહાદો ખુસરૂમે.)

—o—

બાબ ચોથા—પરદા પાંચવા.

કયેદખાના.

(ગાના ખુસરૂકા બાદે શીરીંમે આના શરવૈયાકા
ખબરદેના મર્ગ ફરહાદો શીરીંકી)

મરસીયા—રો રો કહેતીથી સોગરાએ અન્દોહગી——તર્જ.
ખુસરૂ—ગમકી અફસોસ દીલપર હયે છાઈ ઘટા,
આહ નાલેંમે મેરે અસરહી નહી.
મેરી સુબ્હ જુદાઈકો શામ નહી.
મેરે શામે અલમકી સહરહી નહી—ગમકી.
ગમકે હાતોંસે અબ છુટ જાઉં કંહા,
હાયે વોહ તખ્ત ઔર તાજ પાઉં કંહા,
અયે "ઝરીફ" અપના મરકન બનાઉં કંહા,
કયેદખાને સીવા ઔર ઘરહી નહી—ગમકી.
(આના શરવૈયાકા.)

જીલા—ઠુમરી.

ભટકા હું મંએ બાગ બરસ તક શેહેર બહોત—તર્જ.
શરવૈયા—બેઠે હો કયા બાગા સુનો ફરહાદો શીરીં સીધારેરે-બેઠે
કોહપે દોનો લાશે પડે હંયે દેખીએ ચલકે આંખોસે;
હમકો કર બદનામ જહાંમે દોનો ગયે હંયે મારેરે-બેઠે.
રવાના હો તુમ કોહકે જાનીબ મંએભી વંહાપર આતાહું
દફન કરે ઉન દોનોકુ ઇસ જાપે મરે વો બીચારેરે-બેઠે.

બાબ ચોથા—પરદા છઠઠા.

મહેલે શીરીં.

(આના શરવૈયાકા શીરીંકો ન દેખકે ગભરાના બાદ આના શીરીંકા ગાના શરવૈયાકા.)

ઝીંઝોટી—ઠુમરી.

મોરી રાધાને બન્સી ચુરાઈ——તર્જ.

શરવૈયા—નામ શરવૈયા હયે મેરા શીરીં;
મુજકો આસા હે યેક તેરા શીરીં—નામ.
કહા ગઈથી અબી! તુ મહેલસે;
જાન બે જાં મયે હો ગયા શીરીં—નામ.
હોગા જાબ તક નહી વસલ તેરા;
છોડું પીછા નહી તેરા શીરીં—નામ.
(જાના શરવૈયાકા.)

—o—

બાબ ચોથા—પરદા સાતવાં.

રાસ્તા.

(આના શરવૈયાકા તલાબ કરના જલ્લાદકુ બગૈર કહે ખુસરૂ.)

અબીયાત.

શરવૈયા—અરે હાઝર હયે કોઈ યહાં જલ્લાદ,
હુકમ હયે મેરા કીજીએ બિદાદ;
કબરસ્તાંમે જાતા હયે ખુસરૂ,
પીચ્છે જલદીસે ઉસકે પીછે તુ;

યેક તલવારકા લગાકે વાર,
સર મેરે બાપકા લે તનસે ઉતાર;
તુ અગર કરકે આવેગા યેહ કામ,
દુંગા લાલો ગોહર તુજેહ ઈન્આમ.

—:o:—

બાબ ચોથા—પરદા આઠવાં.

કબરસ્તાન.

(ખુસરૂકા કબ્રે મરીયમકુ કબ્રે શીરીં સમજકે ગમ કરના)

મરસીયા—હાયે અફસોસ બન્જારા જોગન તેરા—તર્જ.

ખુસરૂ—ઈશ્કકા દેખો અન્જામ હયે પુર જફા,
અયે ખુદાયા———વા દરેગાહ,
ઇશ્ક ખાના ખરાબી કરે હયે બજા,
યાકે હો શાહા યા હો ફુકરા,
કોન આશક સલામત રહા હયે,
ઈશ્કમે કહેરો આફત બલા હયે,
અયે "ઝરીફો" હયે માશુક કુલ બેવફા,
ઝુલ્મ ઈનકા હયેગા શેવા——ઈશ્કકા.

શેઅર.

વીદાઅત મીકુનમ અઝજાં વીદાએ આખરીં અઝદીલ,
કે કુયત મી રવમ વઝ કીસ્સા દારમ કીસ્સએ મુશકીલ,
નયારમ તાકતે દુરી ન દારમ તાબે મહજુરી,
અજબ દર દેસ્ત બે દર્મા અજબ કારેસ્ત બેહાસીલ,
બુવદ હાસીલ મુરાદે મન અગર બાનમ જમાલે દોસ્ત,
ચસાં અયે કેમ હજુરી બખ્શું આવીશ્તા મેરે ગીલ.

રૂબાઈ.

મહોબ્બત આશીક્ એ ઈનસાં ન છોડે,
કભુ મહબુબકા દામાં ન છોડે,
નશાને આશકે સાદેક યેહી હયે,
કે સર દે પરસરે પયેમાં ન છોડે.

નઉહા—દર્દ મ-દોંકી સુનીએ ઝરાયે સદા—તર્જ.

ખુસરૂ—દર્દ દીલસે સુનાઉ મંએ કીસકો સદા હાયે કીસકો સદા;
થા હકૂત કીશવરકા મંએ બાદશાહ———દર્દ.
અબ કંહા હયે—દીલ તપાં હયે—લા બયાં હયે,
તખ્ત જો ક્યું ન શીરીંપે કીઆ ફીદા—થા હકૂત.
હાયે હાયે અયે શીરીં મંએ કએદ હુવા આજ કએદ હુવા
તેરે લીયે સરપે આફત ઉઠા,
તખ્તો અફસર—છોડ દે કર—કએદ અંદર,
અપના મરકન કીયા હોકે તુજસે જુદા—થા હકૂત.
હાયે હાયે અયે શીરીં મંએ તેરે લીયે હાયે તેરે લીયે;
કએદે મુસીબતકે સબ્બા મઝેહ,
જાન મેરા—દુંગા ઈસ જા—અયે ખુદાયા,
અયે "ઝરીફ" હઝીં સદકે ખુસરૂ હુવા—થા હકૂત.

(બેહોશ હોના ખુસરૂ આના જલ્લાદકા તેગ ખીચે હુવે.)

અબીયાત.

જલ્લાદ—હયે ચંગેઝખાં નામ જલાદ હું,
મંએ ઝાલીમ હું બાનીએ બેદાદ હું;
કરૂં તાબેદારી બદીલ શાહાકી,
બદી ક્યા હયે સમજા ન નેકી કભી;

મગર હુકમે શરયેમા લાગે બજા,
યે ખંજરસે ખુસરૂકા કાટુ ગલા.
(ખુસરૂકુ કતલ કરકે જાતા જલ્લાદકા, આના
શીરીંકા લાશ ખુસરૂપર ગમ કરના.)

મરસીયા.

ક્યા કહું હાયે રન્જો મોહન હયે હાયે મજનુ--તર્જ.

શીરીં—દેખો ક્યા ઈન્તલાબે જહાં હયે—હાયે કીસમત,
કહો ફરહાદ ખુસરૂ કંહા હયે—હાયે કીસમત,
લાશ દોનો પડે ખું ફેશાં હયે,
કુચ્ચ નહી મીલના મુજકુ નશાં હયે,
હાયે કીસ્મત—વાયે આફત.
કીસસે પુછું કંહા હુંડુ હાયે—હાયે કીસ્મત,
કોઈ અહવાલ ઉનકા સુનાયે—હાયે કીસ્મત,
આકબે અયે "શરીફ" નેહા હયે,
મેરી કુરબાન દોનો પે જાં હયે,
હાયે કીસ્મત—વાયે આફત.

ભયેરવી—મુસ્તેઆદ.

ક્યા ઝુલમ પડા હાયરે હમ દોનોકે ઉપર—તર્જ.

શીરીં—ક્યા દીલપે મેરે ગમકી ઘટા છાઈ ખુદાયા,
હયે હયે મેરી કીસ્મત;
ક્યા ઝુલ્મો સીતમ રન્જો મેહનકા હયે સમાયા,
હયે હયે મેરી કીસ્મત;
ક્યું દે ગયે તુમ દીલપે મેરે દાગે જુદાઈ,
બરન્જો મુસીબત;

ક્યા અર્જે સીતમગારને નયે રંગ દીખાયા
હયે હયે મેરે કીસ્મત.

મેરે મઝહર હુસેનાસે લાગી લગન—તર્જ.

શીરીં—યા ઈલાહી હુવા મુજપે ક્યા રંજો ગમ,
પહેલે ફરહાદ અપની દીયા જાં બહમ,
બાદ ખુસરૂ શહનશાહ બહેદો અલમ,
હાયે હાયે સીતમ—વાયે વાયે સીતમ.
ક્યા કહું વાદીએ દશ્ત પુર ખાર હયે,
રંગ હયે ઝર્દ ઔર નીલે રૂખસાર હયે,
હફ્ત કીશવરકે સુલતાંકી થી મંએ સનમ,
હાયે હાયે સીતમ—વાયે વાયે સીતમ.
છોડ તન્હા મુઝેહ રંજો આફાતમે,
ગયે ક્યું તુમ ન રખ્ખે મુઝેહ સાતમે,
ગમસે મર જાઉંગી મંએ ખુદાકી કસમ,
હાયે હાયે સીતમ—વાયે વાયે સીતમ.
હાયે અફસોસ અબ કુચ સહારા નહી,
અયે "ઝરીફ" અયસા જીના ગવારા નહી,
લાશે ફરહાદો ખુસરૂપે નીકલે યે દમ,
હાયે હાયે સીતમ—વાયે વાયે સીતમ.
(મરજાના શીરીંકા અન્જર મારકે શીકમમે
લાશે ફરહાદો ખુસરૂપર.)

તમામ સુદ.

મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કંપનીએ પ્રગટ કરેલાં પુસ્તકો.

શાળોપયોગી પુસ્તકો.

	રૂ. આ. પૈ.
સેન્ડફર્ડ મર્ટનના મિનીંગ (૧૫૦ પાનાના)...	૦—૧૨—૦
રૉયલ સ્કૂલ પ્રાઇમરના મિનિંગ...	૦—૪—૦
રૉયલ રીડર નં૦ ૧ લાના મિનિંગ.........	૦—૬—૦
રૉયલ રીડર નં૦ બીજાના મિનિંગ...	૦—૮—૦
રૉયલ રીડર નંબર ત્રીજાના મિનિંગ.........	૦—૧૦—૦
રૉયલ રીડર નંબર ચોથાના મિનિંગ.........	૦—૮—૦
હાવર્ડ કૃત પ્રાઇમરના મિનીંગ (મોટા)......	૦—૪—૦
હાવર્ડ કૃત અંગ્રેજી બીજી ચોપડીના મિનિંગ.	૦—૬—૦
ફારસી આમોદન નામાનો અં૦ ગુ૦ તરજુમો.	૦—૨—૦
શાળોપયોગી કોઠો........	૦—૧—૦

નાટકના પુસ્તકો.

ગુજરાતી નાટક ગાયન સંગ્રહ કે જેની અંદર ૬૦૦ કરતાં પણ વધારે ગાયનો છે...	૦—૧૨—૦
ચંદ્રસેન ને ચંદ્રપ્રભા નાટક......	૦—૮—૦
છેલ સેલાણી અને વિક્રમ ચરીત્ર નાટક	૦—૬—૦
તમાશાએ નતિજએ અસ્મત......	૦—૬—૦
ચંદ્ર ચંદ્રીકા નાટક...........	૦—૬—૦
માલીની નાટક............................	૦—૬—૦
અન્જામે સખાવત (ઉર્દૂ બાદશાહે ખોદાદાસ્ત)...	૦—૫—૦
ચંદન મલયાગરી નાટક (ત્રીજી આવૃત્તિ)...	૦—૪—૦
તમાશાએ ચાંદની..............	૦—૪—૦
તોહફયે દીલકોશા (ઉર્દૂ નાઈ ઇન્દર સભા)...	૦—૩—[illegible]
સોબતે અસર અથવા મોહન દુઃખદર્શક......	૦—૩
નકશે સુલેમાનીનો છેલ્લુ ખેલ........	૦—
ગુલશને બાહાર આફ્રા (ઉર્દૂ નાઈ ઇન્દર સભા)	
ગહઝમે ફરક (ઉર્દૂ બકાવલીઓ તાજુલમુલ	